

Patiëntinformatie

Baarmoederkanker

oncowest
oncologie west-nederland

www.oncowest.nl

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

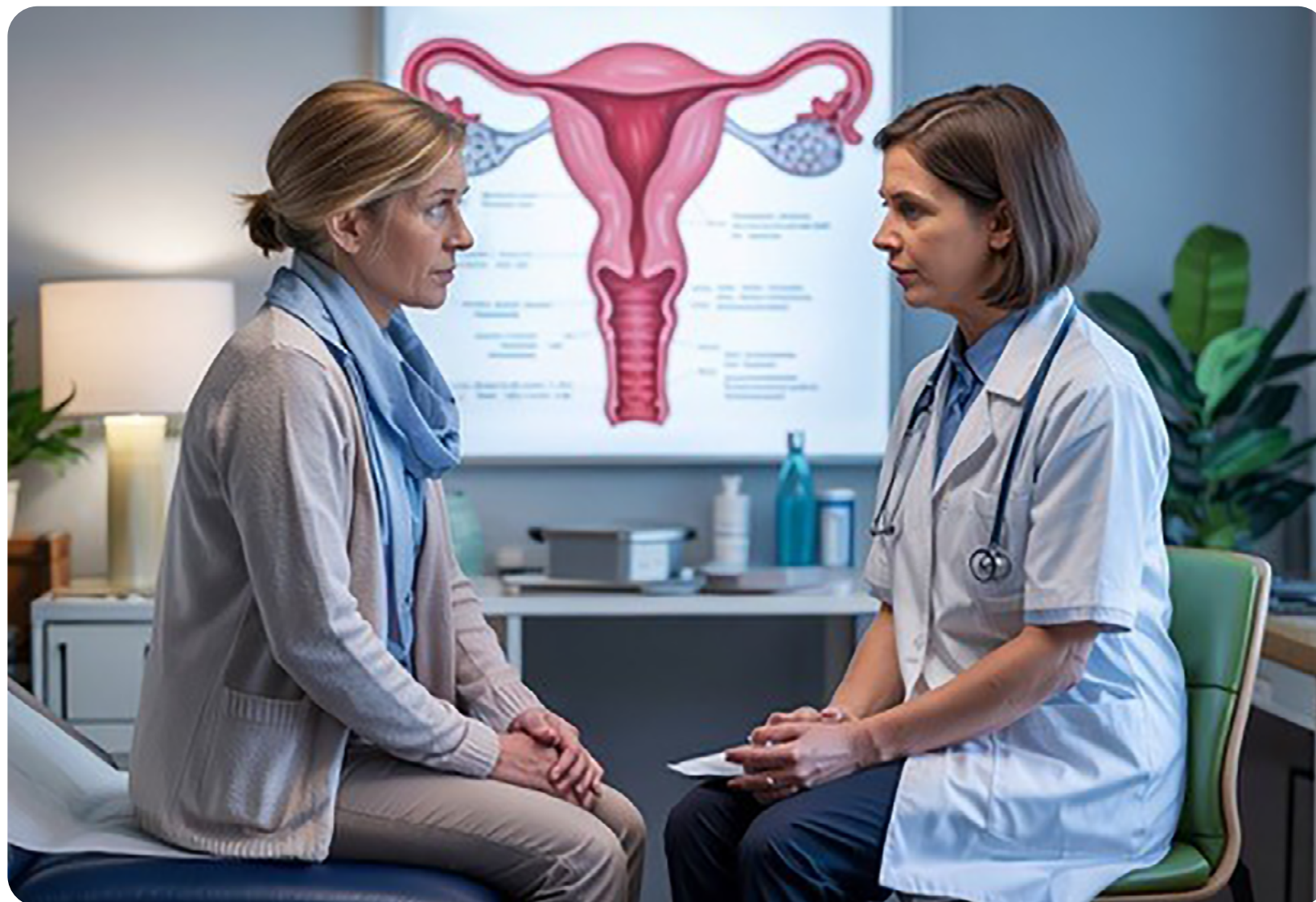
Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Samen werken wij aan de beste zorg en behandeling voor patiënten met kanker.

Alrijne
ziekenhuis

Groene Hart Ziekenhuis
Open voor iedereen

HagaZiekenhuis

**H+
MC** Haaglanden
Medisch Centrum

**LU
MC** Leids Universitair
Medisch Centrum

Reinier de Graaf

Kenmerken en klachten

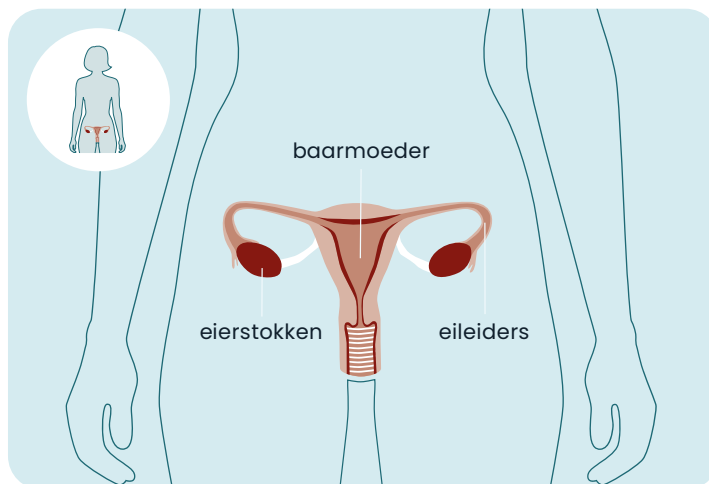

Baarmoederkanker of baarmoederhalskanker?

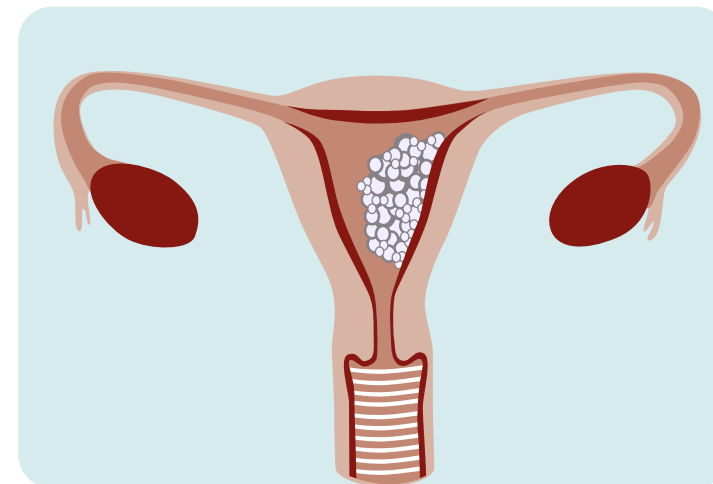
De baarmoeder zit onderin in je buik. Baarmoederkanker (medische naam is endometriumcarcinoom) ontstaat in het brede deel van de baarmoeder: het baarmoederlichaam. Baarmoederhalskanker die in de baarmoederhals ontstaat is een ander soort kanker en wordt ook anders behandeld.

De meeste vrouwen die baarmoederkanker krijgen, zijn tussen de 55 en 80 jaar oud. Het komt bijna niet voor bij vrouwen jonger dan 45 jaar. In Nederland krijgen jaarlijks ongeveer 2.000 vrouwen baarmoederkanker.

Er zijn verschillende soorten baarmoederkanker. Bij 90 tot 95% van de gevallen gaat het om kanker van het baarmoederslijmvlies, dit heet een endometriumcarcinoom. De andere 5 tot 10% van de tumoren komen uit de baarmoederwand, dit heet een baarmoedersarcoom.

Baarmoeder normaal

Baarmoederkanker

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Kenmerken en klachten

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

**Stadia
baarmoederkanker** >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

**Contact en
telefoonnummers** >

De klachten die je kunt hebben bij baarmoederkanker zijn:

- Bloedverlies na de overgang.
- Onregelmatig of veel bloedverlies tussen ongesteldheid door.
- Afscheiding die vies ruikt of pussig is.
- Pijn of bloedverlies bij het plassen.
- Vermoeidheid, gewichtsverlies of buikpijn.

De kans op baarmoederkanker is groter als je lange tijd veel vrouwelijk hormoon (oestrogeen) in je bloed hebt. Dit kan gebeuren wanneer je:

- Op latere leeftijd in de overgang komt.
- Geen kinderen hebt gekregen.
- Meer dan 5 jaar hormonen hebt gebruikt voor overgangsklachten.
- Overgewicht hebt, omdat vet oestrogeen-achtige stoffen maakt.
- Een zeldzame tumor in de eierstokken hebt die oestrogeen produceert.
- Borstkanker hebt gehad en Tamoxifen gebruikt.

Onderzoek en diagnose

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

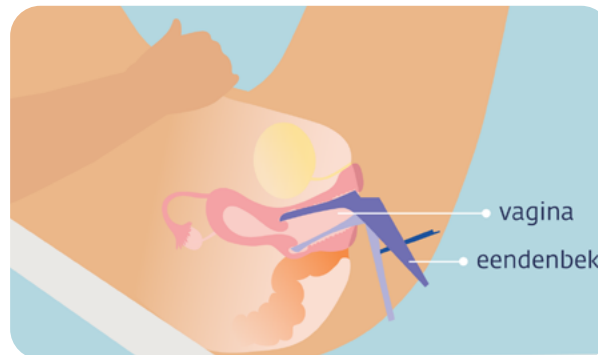
Contact en
telefoonnummers >

Als er een vermoeden is van baarmoederkanker, kan de gynaecoloog (vrouwenarts) in het ziekenhuis verschillende onderzoeken doen om dit vast te stellen. Hier lees je wat deze onderzoeken inhouden:

1. Vaginaal onderzoek en uitstrijkje

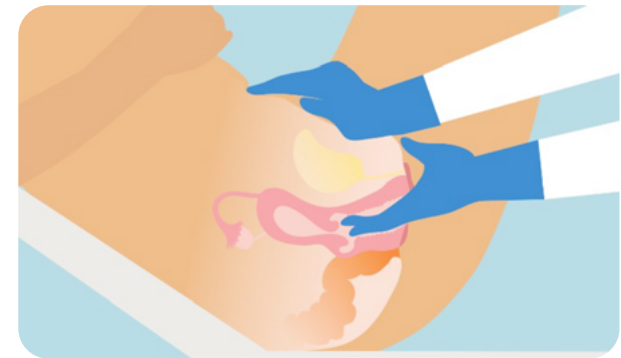
Bij dit onderzoek brengt de arts een speciaal instrument, de eendenbek, in je vagina. Zo kan de arts goed naar de baarmoederhals en de vagina kijken. De arts maakt een uitstrijkje door met een borsteltje wat cellen van de baarmoedermond te nemen. Deze cellen worden in een potje met vloeistof gedaan en naar het laboratorium gestuurd voor verder onderzoek.

Na afloop van het onderzoek kan je een beetje bloed verliezen.

2. Vaginaal toucher

Na het inwendig onderzoek met de eendenbek, brengt de arts één of twee vingers in je vagina. Met de andere hand voelt de arts je buik om te bepalen hoe groot de baarmoeder, baarmoederhals en eierstokken zijn en waar ze zich bevinden. Dit onderzoek heet het vaginaal toucher.

In sommige gevallen doet de arts een rectaal-vaginaal toucher. Dit betekent dat de arts een vinger via je anus (poepgat) in je endeldarm brengt, en tegelijkertijd een vinger in je vagina.

Onderzoek en diagnose

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

3. Vaginale echo

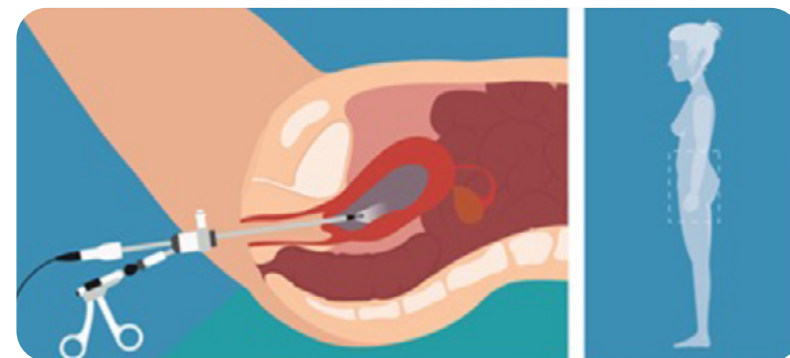
De arts kan ook een vaginale echo maken. Dit is een onderzoek waarbij geluidsgolven worden gebruikt om een beeld te maken. De arts brengt een klein staafje, bedekt met glijmiddel, in je vagina. Hiermee kan de arts de baarmoeder, de eierstokken en het baarmoederslijmvlies goed bekijken op een beeldscherm. Het onderzoek duurt ongeveer 2 tot 5 minuten.

4. Micro-curettage

Als de vaginale echo laat zien dat het slijmvlies van de baarmoeder dikker is dan normaal, kan de arts besluiten om een micro-curettage te doen. Hierbij haalt de arts met een smal zuigbuisje wat baarmoederslijmvlies weg. Dit weefsel wordt naar een laboratorium gestuurd voor onderzoek. De uitslag van het onderzoek volgt na 7 tot 10 werkdagen. Op basis van de uitslag kan de arts vaak definitief vaststellen of je baarmoederkanker hebt en om welk type het gaat.

5. Kijkonderzoek in de baarmoeder (hysteroscopie)

Soms is het nodig om de baarmoeder verder te onderzoeken met een kijkonderzoek, nadat een micro-curettage is gedaan. De arts gebruikt een dunne buis met een camera aan het einde om naar afwijkend weefsel of een tumor te kijken. Tijdens het onderzoek kan de arts een klein stukje weefsel weghalen (biopsie). Dit wordt onderzocht in het laboratorium, en je krijgt de uitslag meestal binnen 7 tot 10 werkdagen.

Onderzoek en diagnose

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Aanvullende onderzoeken

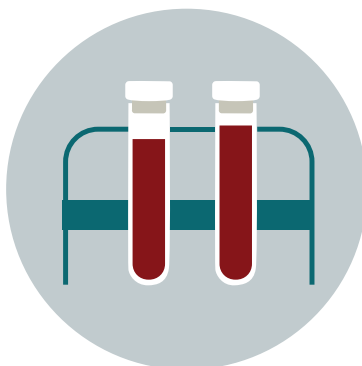
Als de arts denkt dat je baarmoederkanker hebt, worden er soms nog meer onderzoeken gedaan. Met onderzoek kan worden bepaald hoe ver de kanker zich heeft verspreid in de buik en of er uitzaaiingen zijn. Dit wordt ook wel het stadium van de kanker genoemd. Deze onderzoeken helpen ook te bepalen welke behandeling het beste voor je is.

Aanvullende onderzoeken zijn:

- Bloedonderzoek
- Longfoto
- CT-scan van de buik en longen

CT-scan

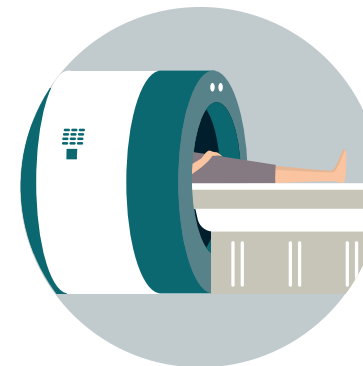
Bij een CT-scan wordt de tumor in beeld gebracht met behulp van röntgenstralen. Je ligt op een bed en wordt langzaam door een ringvormige scanner geschoven. Het duurt ongeveer 30 minuten. De arts kan zien waar de tumor zit, hoe groot hij is en of hij zich verspreid heeft.

Bloedonderzoek

Longfoto

CT-scan

Stadia baarmoederkanker

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

**Stadia
baarmoederkanker** >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

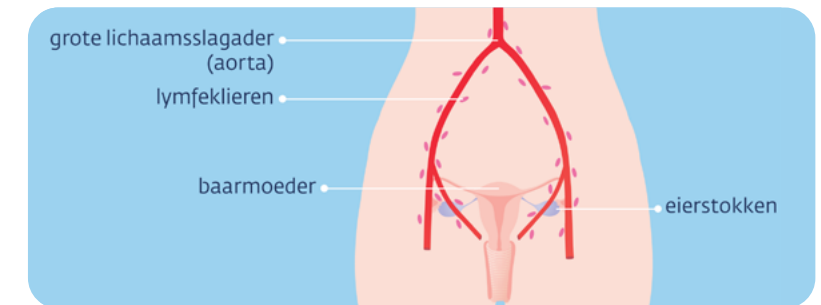
Baarmoederkanker wordt in vier stadia ingedeeld. Het precieze stadium is pas na de operatie en na onderzoek van het weefsel te bepalen.

De verschillende stadia (T-stadia):

- T1** De tumor zit alleen in de baarmoeder.
- T2** De tumor zit ook in de baarmoedermond.
- T3** De tumor is door de wand van de baarmoeder heen gegroeid. Of zit ook in de eierstokken, de vagina of de buitenkant van de blaas.
- T4** De tumor is door de wand van de blaas gegroeid of zit ook in de darm.

Uitzaaiingen

Als baarmoederkanker uitzaait, gebeurt dit meestal via het lymfestelsel (en minder vaak via het bloed). De kanker verspreidt zich eerst naar de lymfeklieren en daarna naar andere organen, zoals de lever of longen.

Behandelingen

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Als je baarmoederkanker hebt, maakt een team van artsen een behandelplan voor jou. Dit team bespreekt jouw behandeling in een vergadering. Dit heet het multidisciplinair overleg (MDO). Het doel is om een goed behandelvoorstel te maken.

Daarna bespreekt de arts de mogelijkheden met jou. Zo kunnen jullie samen een goede keuze maken.

Meestal is een operatie de eerste behandeling bij baarmoederkanker. Daarna kun je misschien nog andere behandelingen krijgen.

De mogelijke behandelingen zijn:

- [Operatie](#)
- [Bestraling](#)
- [Chemotherapie](#)
- [Immuuntherapie](#)
- [Hormoontherapie](#)

Behandelingen

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Operatie

Bij de operatie wordt de baarmoeder verwijderd, samen met de baarmoederhals, eierstokken en soms lymfeklieren. Dit hangt ook af van het stadium van de kanker.

Er zijn twee manieren om de operatie te doen:

- **Kijkbuisoperatie (laparoscopie):** Hierbij maakt de arts kleine sneetjes in de buik om de baarmoeder te verwijderen. Dit kan met behulp van een robot.
- **Buikoperatie (laparotomie):** Hierbij maakt de arts een grotere snede in de buik. Dit gebeurt als de tumor groot is of de baarmoeder moeilijk te bereiken is.

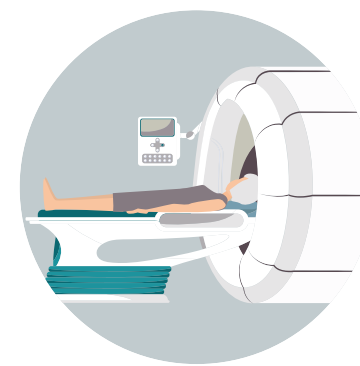
Bestraling

Bestraling wordt soms gegeven na een operatie om de kans op terugkeer van de kanker te verkleinen. Bij uitgezaaide kanker kan bestraling helpen om klachten te verminderen.

Bestraling is gericht op het deel van je lichaam waar de tumor zit. Het kan zowel inwendig als uitwendig worden gegeven:

- **Inwendige bestraling (Brachytherapie):** meestal 3x
- **Uitwendige bestraling:** 5x per week, 4 tot 6 weken lang

Bestraling kan ook worden gecombineerd met chemotherapie, dit heet chemoradiatie.

Behandelingen

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Chemotherapie

Chemotherapie kan voor of na de operatie worden gegeven. Bij uitgezaaide baarmoederkanker helpt chemotherapie vaak om de ziekte te vertragen en de klachten te verminderen.

Chemotherapie kan ook worden gegeven om de tumor kleiner te maken voordat een operatie mogelijk is. Na de operatie wordt chemotherapie vaak gecombineerd met bestraling.

Immuuntherapie

Immuuntherapie kan, net als hormoontherapie, helpen om de kanker te remmen. Het wordt vaak samen met chemotherapie gebruikt bij sommige soorten baarmoederkanker. Immuuntherapie krijg je via een infuus in je arm.

Hormoontherapie

Hormoontherapie kan helpen om de kanker te remmen of de klachten te verminderen.

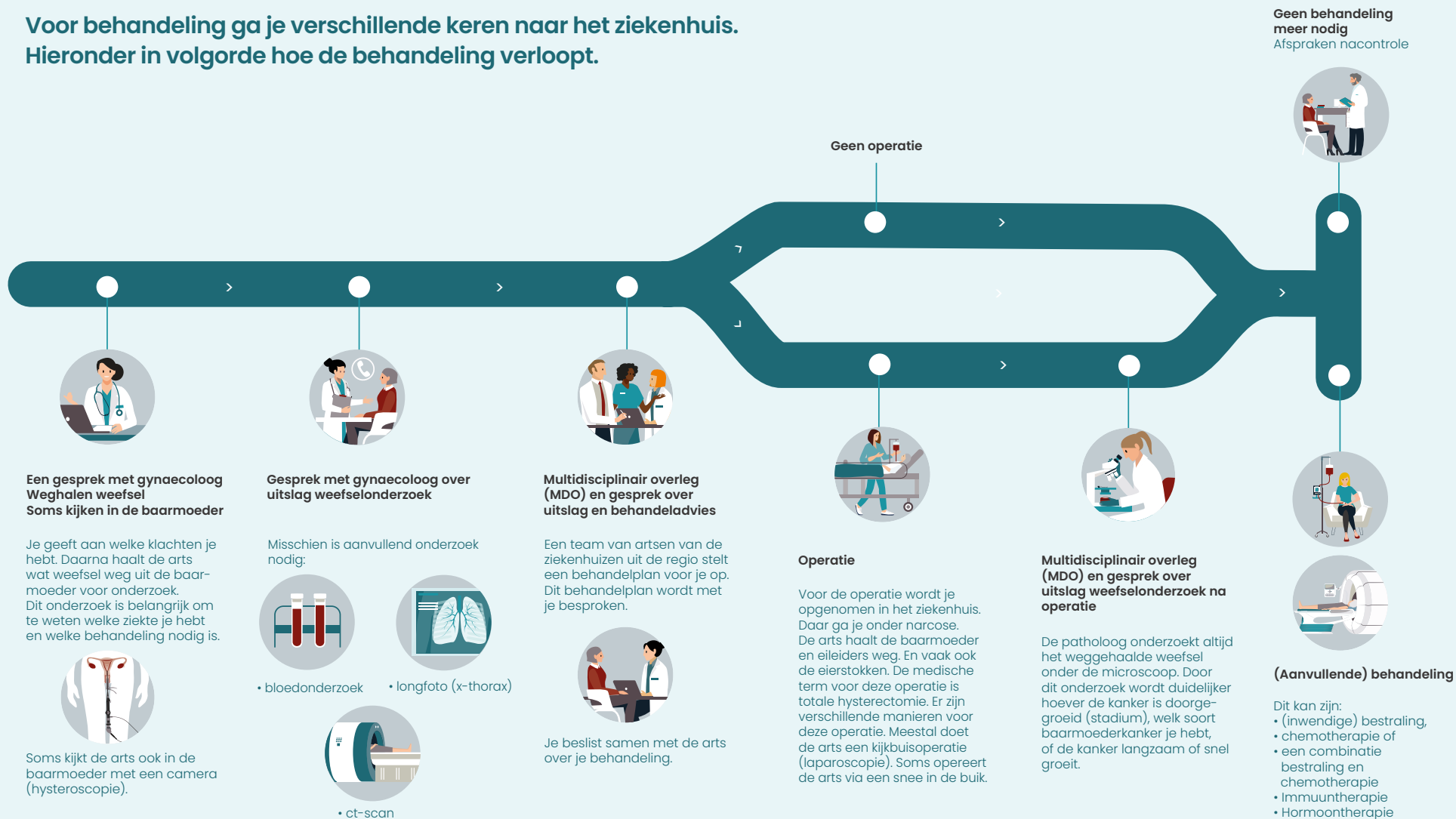

Behandelingen

Voor behandeling ga je verschillende keren naar het ziekenhuis.
Hieronder in volgorde hoe de behandeling verloopt.

Erfelijkheid

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Erfelijkheid en genetisch onderzoek

Ongeveer 3 op de 100 vrouwen met baarmoederkanker krijgt baarmoederkanker door een erfelijke aanleg. Bij vrouwen met baarmoederkanker die ouder zijn dan 70 jaar gaat het om 6 op de 100 vrouwen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij vrouwen met het Lynch-syndroom. Dit verhoogt de kans op baarmoederkanker (40-50%) en ook op darmkanker en andere vormen van kanker.

Als uit het weefselonderzoek blijkt dat je baarmoederkanker erfelijk zou kunnen zijn, wordt je naar een klinisch geneticus doorverwezen voor verder onderzoek.

Nazorg en controle

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Na je behandeling blijf je onder controle. De controles zijn om te kijken of de ziekte terugkomt en om te zien of je last hebt van bijwerkingen van de behandeling. Uit onderzoek blijkt dat vaak controles doen geen voordelen heeft.

Samen met je gynaecoloog maak je een controleplan. Dit hangt af van de behandeling, jouw situatie en wat jij wilt. Meestal zijn de controles in de eerste twee jaar na de behandeling vaker dan daarna. In het controleplan staat ook hoe lang je onder controle blijft.

Wanneer moet je contact opnemen?

Neem contact op met het ziekenhuis als je vaginaal bloedverlies hebt, veranderde afscheiding, of pijn in je buik of rug die uitstraalt naar je been.

Gevolgen behandeling

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

De behandeling van baarmoederkanker kan invloed hebben op je dagelijks leven. Vrouwen ervaren vermoeidheid, geheugenproblemen (bij chemotherapie), veranderingen in uiterlijk, en angst voor terugkeer van de ziekte.

Specifieke gevolgen kunnen zijn:

- **Seksualiteit:** Na de behandeling kun je veranderingen ervaren in hoe je seksualiteit beleeft, bijvoorbeeld door hormonale veranderingen of het verlies van de baarmoeder.
- **Lymfoedeem:** Als er lymfeklieren zijn verwijderd, kan er vochtophoping ontstaan, vooral in je benen, wat een zwaar of pijnlijk gevoel kan geven. Oedeemtherapie kan hierbij helpen.
- **Onvruchtbaarheid:** Als je baarmoeder en eierstokken zijn verwijderd, ben je niet meer vruchtbaar.

Emotionele steun

De diagnose kanker kan veel vragen en emoties oproepen. In een korte tijd krijg je veel informatie over de ziekte, de onderzoeken, de behandelingen en de gevolgen. Alles verandert ineens: je toekomst, je gezinsleven, je werk en je gedachten. Veel mensen krijgen steun van hun familie en vrienden, maar ook van de artsen en verpleegkundigen die hen behandelen. Toch is het ook heel normaal om hulp van buitenaf te zoeken.

Psychologische hulp bij kanker

Het krijgen van kanker, de onderzoeken en behandelingen kunnen impact hebben op jou en je naasten. Soms is de druk zo hoog dat er problemen ontstaan waarvoor psychologische hulp nodig is. Dit kan gaan over ernstige vermoeidheid, somberheid, angst voor terugkeer van de ziekte, zorgen of slaapproblemen. Als je hiermee te maken hebt, kun je dit bespreken met je arts, verpleegkundig specialist of casemanager. Zij kunnen samen met je kijken welke ondersteuning je kan helpen en hiernaar doorverwijzen.

Seksualiteit

Baarmoederkanker of de behandeling ervan kan invloed hebben op je seksleven en intimiteit. Na de behandeling zal je opnieuw moeten ontdekken wat je fijn vindt en wat mogelijk is op seksueel gebied. Dit kost tijd. Er zijn geen medische bezwaren tegen seksuele opwinding of een orgasme, ook niet tegen masturberen. Het belangrijkste is dat je zelf bepaalt wanneer je waar aan toe bent. Lees meer op de website van [Olijf over seksualiteit na kanker](#).

Als je vragen hebt over je behandeling of baarmoederkanker, kun je altijd contact opnemen met je arts.

Stichting Olijf biedt steun en informatie aan vrouwen met baarmoederkanker, baarmoederhalskanker, eierstokkanker, vulvakanker en vaginakanker.

Stichting Olijf

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

4 goede vragen

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Vragen die je aan de arts kunt stellen:

- 1 Wat zijn mijn behandelingsmogelijkheden?
- 2 Wat zijn de voor en nadelen ervan?
- 3 Wat betekent dat in mijn situatie?
- 4 Wat vind ik belangrijk in het leven, wat wil ik kunnen blijven doen?

Samen beslissen

Jouw arts bespreekt de diagnose en behandelmogelijkheden met je. Je beslist samen met je arts en naasten wat de meest passende behandeling voor je is.

App
Gesprekshulp bij kanker
<https://www.kanker.nl/gesprekshulp>

Contact en telefoonnummers

Kanker vraagt om de beste zorg. Dicht bij huis als het kan, in een gespecialiseerd centrum in de regio als dat beter is. In de regio West-Nederland is de zorg voor vrouwen met baarmoederkanker goed geregeld.

Zorgverleners uit de zes ziekenhuizen in West-Nederland werken samen in het oncologienetwerk OncoWest. Alle kennis en ervaring in de regio wordt gebundeld om jou goede, persoonlijke zorg te kunnen geven. Samen zorgen we voor de beste behandeling volgens de nieuwste inzichten.

www.oncowest.nl

Heb je vragen?

Van maandag tot en met vrijdag tussen 8.00 en 16.00 uur kun je contact opnemen met de poli Gynaecologie van het ziekenhuis of met jouw aanspreekpunt (casemanager).

071 582 8048

0182 50 50 66

(070) 210 2002 Den Haag
(079) 346 2589 Zoetermeer

088 979 24 22

071 526 28 70

015 260 42 07

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Stadia
baarmoederkanker >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en
telefoonnummers >

Contact en informatie

Spreekt u geen of slecht Nederlands?

Deze informatie is belangrijk voor jou. Vraag daarom hulp bij de vertaling of uitleg.

Do you speak Dutch poorly or not at all?

This information is important for you. If you have difficulty understanding Dutch, please read this information with someone who can translate or explain it to you.

Czy Państwa znajomość języka niderlandzkiego jest żadna lub słaba?

Informacje zawarte w tym folderze są ważne dla Państwa. Jeśli język niderlandzki sprawia Państwu trudność, postarajcie się przeczytać informacje zawarte w tym folderze z kimś, kto może Państwu je przetłumaczyć lub objaśnić.

Hollandaca dilini hiç konuşamıyor musunuz veya kötü mü konuşuyorsunuz?

Bu broşürdeki bilgi sizin için önemlidir. Hollandaca dilinde zorlanıyorsanız, bu broşürü, size tercüme edecek ya da açıklayacak biriyle birlikte okuyun.

هذه المعلومات مهمة بالنسبة لك. إذا كنت تواجه صعوبة في فهم اللغة الهولندية ، فيرجى قراءة هذه المعلومات مع شخص يمكنه ترجمتها أو شرحها لك.

Kenmerken en klachten >

Onderzoek en diagnose >

Soorten baarmoederkanker (en stadia) >

Behandelingen >

Erfelijkheid >

Nazorg en controle >

Gevolgen behandeling >

Emotionele steun >

4 goede vragen >

Contact en informatie >